

НАША ЦЕРКВА - КИЇВСЬКИЙ ПАТРІАРХАТ

РЕЛІГІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ ЧАСОПISУ «БОРИСТЕН»

ВИДАННЯ БЛАГОСЛОВИВ ПРЕДСТОЯТЕЛЬ УПЦ КП ФІЛАРЕТ №7 (155) 2016 рік

Патріарх Філарет разом з Президентом України взяв участь в державних заходах з нагоди Дня хрещення Київської Русі-України

28 липня 2016 року Святійший Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет взяв участь у спільній молитві та урочистих заходах з нагоди Дня хрещення Київської Русі-України. Захід відбувся на Володимирській гірці біля пам'ятника святому рівноапостольному князю Київському Володимирі Великому.

В урочистостях взяли участь перші особи держави, урядовці, воїни та ветерани АТО, волонтери, дипломатичний корпус, інтелігенція та представники Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій. Святійший Патріарх Філарет прибув у супроводі Патріаршого намісника, митрополита Переяслав-Хмельницького і Білоцерківського Єліфанія, митрополита Львівського і Сокальського Димитрія, архієпископа Чернігівського і Ніжинського Євстратія та архієпископа Вишгородського Агапіта.

Звертаючись до присутніх, Президент Петро Порошенко зазначив, що князь Володимир як мудрий і далекоглядний державний діяч відчув могутній потенціал християнства і, зробивши вибір на користь хрещення Русі, заклав непохитний фундамент під українську державу. І перші єпископи й священники до Русі прибули саме з Константинополя.

«Константинопольська Церква для нас була, є й буде Церквою-матір'ю, до якої ми, її чада, зверталися і будемо звертатися по допомогу, в тому числі у подоланні розділення, яке сьогодні болить православним українцям», - зазначив Глава держави.

Президент підкреслив, що Його Всесвятість Варфоломій доклав багато зусиль для організації історичного Святого і Великого Собору Православної Церкви, хоча його намагалися зірвати. Глава держави привітав успішне проведення Собору та прийняття важливих документів на ньому.

Президент підкреслив, що згідно соціологічних опитувань дедалі більша кількість православних громадян України хочуть мати єдину помісну автокефальну церкву — «церкву, євхаристійно й молитовно поєднану, але адміністративно незалежну від інших церковних юрисдикцій. Це історичний тренд, який не може оминати й Україну».

«Слід виходити з давнього канонічного принципу: громадянським та земельним розподілом нехай слідує і розподіл церковних справ», - підкреслив Петро Порошенко. За його словами, з великою надією в Києві сприйняли звістку про те, що Священний Синод Константинопольського

Патріархату створює спеціальну комісію для розгляду заяви українського парламенту.

«Впевнений, що завдяки участі Його Всесвятості у вирішенні цього важливого питання між Українською Церквою та Константинополем складуться унікальні стосунки, які дозволять подолати чимало негативних тенденцій у житті сучасного Православ'я», - зазначив Глава держави.

Патріарх Філарет, який звернувся до присутніх на урочистостях, наголосив, що коли буде в Україні Помісна Церква, тоді буде міцною Українська Держава. «Господь створює умови для визнання і об'єднання українського православ'я в єдину Церкву. І ми бачимо ці умови. Це і те, що Верховна Рада своєю більшістю виступила за надання Українській Православній Церкві автокефалії. Це свідчить, що український народ підтримує ідею створення єдиної Помісної Церкви в Україні. Ми й надалі будемо робити все для того, щоб досягти цієї мети. Коли досягнемо цієї мети, то буде мир. Тому що Росія не наважиться воювати з державою, яка всередині міцна. Бо зараз вона навпаки робить все для того, щоб розділити українське суспільство. Але ви бачите, що розділити нас неможливо. Всі ті страждання, які наш народ терпить, навпаки об'єднують нас в єдине ціле», - сказав Предстоятель Церкви.

Патріарше богослужіння у 5-тю неділю після П'ятдесятниці

24 липня 2016 року - 5-та неділя після П'ятдесятниці. Сьогодні Православна Церква згадує пам'ять святої рівноапостольної Ольги, великої княгині Київської, яка отримала у святому хрещенні ім'я Елена. Преподобний Нестор літописець в «Повісті минулих літ» пише про княгиню: «Ця (Ольга) була передвісницею християнської землі, як вранішня зоря перед сонцем і як зірниця перед світом. Вона бо сіяла, як місяць уночі. Так вона між невірних людей світилася, як перло в багні, бо були вони закаляні гріхом, не омиті святим хрещенням, а вона омилася святою купіллю, скинула з себе гріховну одіж ветхого чоловіка Адама і в нового Адама втілилась, що ним є Христос».

У сонмі українських православних святих блаженна княгиня Ольга особливо шанована як перша жінка – володарка держави, як та, що перша від українського народу увійшла в Небесні оселі Господа. Напередодні неділі, 23 липня, Святійший Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет у співслужінні соборного духовенства звершив у Володимирському кафедральному соборі Всенішне бдіння. Святійшому Патріарху Філарету співслужив Предстоятель Чорногорської Православної Церкви Блаженніший Михаїл, архієпископ Цетинський, митрополит Чорногорський, який прибув цими днями до столиці України для святкування річниці Хрещення Руси-України. За вечірнім богослужінням була звершена святкова літія, під час якої Патріарх освятив хліб, вино, пшеницю та елей.

У неділю зранку, 24 липня, Святійший Патріарх Філарет звершив у кафедральному соборі столиці Божественну літургію свт. Іоана Золотоустого. Як і напередодні Святійшому Патріарху Філарету співслужив Предстоятель Чорногорської Православної

Церкви Блаженніший Михаїл, архієпископ Цетинський, митрополит Чорногорський. Під час богослужіння Патріарх Філарет звершив дияконську хіротонію над іподіяконом Олександром Павленком.

У своєму недільному слові Святійший Патріарх Філарет привітав прихожан Володимирського кафедрального собору зі святом блаженної княгині Ольги - престольним святом патріаршого собору. Адже один з приділів кафедрального собору освячений на честь рівноапостольної княгині. Патріарх Філарет сказав, що саме доброта і чистота, цнота, привели язичницю Ольгу до християнства. «Ми, дорогі браття і сестри, в особі рівноапостольної княгині Ольги маємо свою молитовницю перед Богом. Наші молитовники - і князь Володимир, і княгиня Ольга, і інші українські святи - сьогодні особливо потрібні своїми молитвами, тому що їхня земля – наша українська земля – паплюжиться агресором», - сказав Предстоятель. По завершенні літургії Патріарх Філарет молився з народом про визволення України від нашестя ворогів. Цього ж дня у Володимирському соборі за вечірнім богослужінням Святійший Владика читав акафіст до Покрову Пресвятої Богородиці.

«На духовні теми»

ПРОПОВІДЬ В НЕДІЛЮ ШОСТУ ПІСЛЯ П'ЯТИДЕСЯТНИЦІ

– Щасливий цей, що в недузї приймає з покірою терпіння.

Слухаючи сьогоднішню євангельську розповідь ми з вами дорогі брати і сестри не тільки дивуємося тій доброті яку проявив Спаситель до хворого. Його просять, щоб Він вилікував паралізованого чоловіка повернувши йому тілесне здоров'я, але як бачимо із євангельської розповіді Христос наперед повертає здоров'я душі і прощає грішників гріхи, які були причиною недуги тіла, щоби опісля оздоровити і тіло. Рівночасно виліковує Христос і засліплених фарисеїв, бо показує їм свою Божу могутність і неземну владу відпускати гріхи, тому звертається до них такими словами: – «Щоби ви знали, що Син Чоловічий має владу відпускати гріхи, тоді каже розслабленому: Встань, візьми свою постіль і йди до дому свого».

Ця недуга, принесла користь – і то велику, як для самого хворого, так і для численного оточення. Тому не нарікаймо, коли Бог наділить нас або когось з нашої родини, недугою. Сприймаймо недугу як справедливу кару за наші гріхи і стараймося, щоб вона принесла здоров'я для нашої душі, в недузї звертаймося до Бога, бо в Його руках і недуга, і здоров'я – і життя, і смерть. Хто ж з нас дорогі брати і сестри є вільний від менших або більших недуг. Боронимося перед ними як можемо, а недуга мимо всього приходить, часто тоді коли її не сподіваємося. Справедливо життя наше порівнюють з ланцюгом, якого звенами є: то терпіння, то недуга, і такаждогробу. Чому? Ботерпіння і недуги є наслідком гріха первородного. Через це здоров'я є найбільшим даром Божим. «Здоров'я цінніше від золота і срібла». Щасливий є той, що тішиться здоров'ям, він з приємністю користує з краси і дїбр світу для нього мила будь яка праця. Що поможуть скарби багатому чим є достоїнства, високі уряди і пишнота для тих, що не мають здоров'я? Ті всі достатки і пишнота, це скарби тимчасові, які скоріше приносять шкоду аніж користь не тільки для тіла але й для душі.

Є різні недуги! – Є недуги: які є спільні всім людям, які в меншій чи більшій ступені переслідують навіть здорових. Вони пригадують нам обов'язок шанувати здоров'я, бо ціну здоров'я добре знає той, що здоров'я втратив. Тому досить влучними є слова – «Здоров'я, здоров'я, яка твоя ціна, аж тоді її пізнаєм, як тебе нема». Є недуги, які перебувають з людиною від самого народження. Це допуст Божий для хворого і для його оточення, його корінь у минувшині родинного гнізда і в незбагнугих Божих судах. Але найбільше недуги, є наслідком блудів життя, грішної розкоші, легкодушної розваги, чи надуживання дїбр цього світу. Ці терпіння найбільше пекучі для хворого, бо вони день і ніч пригадують йому грішне діло, яке стало причиною втрати здоров'я. Ці нерозважні вчинки стають викидом совісті, стягають прикре почування і моральне терпіння душі. Коли людина здорова, тоді зухвало надуживає дарів Божих і навіть не думає про справедливого Суддю, поки в недузї – і не дай Боже тяжкій, не пізнає свою провину і побачить, що недуга є справедливою Божою карою за грішне життя. В такому стані Давид звертався до Бога ів покірній молитві шептав безустанну: – «Бо беззаконня мої я знаю і гріх мій є переді мною». А як тяжко не раз признатися хворому, що це Божа рука кинула його на «ложе хвороби» і карає поодинокі члени тіла, які були причиною проступків. – Терпить голова докучливі болі, бо в тій голові гніздилися колись грішні плани і брудні наміри. Бліді, спалені горячкою уста, сухе піднебіння, язик обложений, вони пригадують душі гріхи переїдання і п'янства, пригадують безвстидні розмови, прокльони, а може навіть і богохульства. Коли би був стриманим і заховував приписані пости, не був би тепер примушений заховувати таку строгу діету, потрібну для здоров'я. Гіркі лікарства, безсонність і інші терпіння, це кара і покута за гріхи, кара яку зіслав Бог на непослух його заповідям, які нормують праведне життя.

Дорогі браття і сестри, як той Лазар, будьмо вдячні Богу за терпіння, бо терпіннями тіла Господь Бог хоче очистити наші душі. Отче, скаржився один лікар священникові пригадує собі як два роки тому я наказав хворим м'ясний обід у Велику П'ятницю, нині я їм ледви три яйця денно і бачу, що піст є корисний для хворого. Хвороба навернула хворого лікаря, після виздоровлення заховував піст і інші заповіді церковні. Голосив, що лікування тяжкої недуги мусить розпочинатися від дієти – від посту. Нинішнє лікування розпочинається від строгого посту, а це вже від давних давен практикує Церква. Втрата здоров'я то остерога Божа, який пригадує людині свої права і направляє її думки до вищих цілей. Терпіння убагороднюють душу. Як золото очищується в огні, так терпіння очищують душу. Щасливий, хто так розуміє свою недугу і в ширій молитві звертається до Бога. Щира молитва, сполучена з жалем спроваджує ласку Христа, який сказав: «Бадьорися чадо, відпускаються тобі твої гріхи».

Часто хворий говорить я не можу молитися, не маю сили. Певно, що не може молитися цей, що перед недугою не молився. Йому важко свою душу нахилити до Бога, з яким ніколи не жив прикладно, але обов'язком родини і приятелів допомогти хворому і заохотити до поєднання з Богом. Стараймося в недузї за других. Не забуваймо слів Спасителя: – Як Я був хворий, ви Мене відвідали. У житті дуже часто так буває, що людина у всіх випадках дуже часто прислухається до порад своїх приятелів, тому спішімо до хворого з порадою щоби душа його звернулася за порадою до найвищого лікаря, в рука х якого є здоров'я і життя. Найкращою порадою буде те, щоби хворий висповідався. Деякі хибно думають, що це йому зашкодить, бо про смерть не можна хворому нічого говорити, тому кличуть священника аж тоді, як хворий вмирає. Така думка є помилковою. Священик приходить, щоби заспокоїти душу хворого і скріпити надію на поміч Божу. Багато разів ми чуємо, що після сповіді хворому стало легше. Душа поєднана з Богом, знаходить потіху, надію і зміцнення. Душа очищена з гріхів, легше пізнає могутність Богу і краще цінить марність світу і щастя вічне. Направду, недуга - то шкода як для тіла так і для душі. Бідними є ті хворі до яких не допускають небесного лікаря. Адже знає хворий, що життя утікає і чує тихий шепіт: нема рятунку.

Можливо для тіла і немає лікаря, а от про лікаря душі ніхто не журиться. Тому дорогі браття і сестри! Просімо Бога, щоби надихнув нас любов'ю, щоби ми в терпінню і недузї піддалися його волі і з покірою просили о оздоровлення. А коли Справедливий суддя означить кінець земного життя нашого щоби ми стали перед Його лицем виправдані і освячені Пречистою Кров'ю і терпіннями нашого Спасителя.

«Наші інтерв'ю»

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл: Єдина Помісна Українська Православна Церква допоможе нам бути по-справжньому єдиними, нам не буде страшний ніякий ворог

Українська Православна Церква Київського Патріархату є однією з найбільших конфесій на Волині. Керуючий Волинською єпархією УПЦ КП митрополит Луцький і Волинський Михаїл є одним із відомих релігійних діячів нашого краю, відомою є і його патріотична, державницька позиція. Про життя Волинської єпархії УПЦ КП, актуальні проблеми вселенського і українського Православ'я, владику люб'язно погодився розповісти у інтерв'ю «Волинській правді». Владико, нещодавно відбулася визначна подія у історії Вселенської Православної Церкви – Всеpravославний Собор. Не всі Помісні Православні Церкви взяли у ньому участь, не була представлена на Соборі і УПЦ КП. Разом із тим, висловлюючи офіційну позицію Київського Патріархату, Священний Синод УПЦ КП оцінив наслідки Всеpravославного Собору як позитивні. Чому була дана така оцінка?

Насамперед, головним позитивним результатом є те, що Собор зібрався, і це сталося вперше за останні 1200 років. І вже те, що православні зібралися, дає нам підставу розуміти, що Вселенська Православна Церква нарешті дозріла до того, щоб збиратися не тільки на Вселенські Собори задля вирішення глобальних питань. Окрім того, Церква визначила що такі Всеpravославні зустрічі будуть проводитися регулярно, а не раз у 200 чи тисячу років. І це був головний позитивний імпульс. Питання, які були підняті – це вже другорядне, а найважливішим є сам факт такого зібрання.

Під час проведення цього Всеpravославного Собору не було порушене українське питання, яке, втім, є для православного світу дуже актуальним. Як Ви вважаєте, чи можливе швидке вирішення проблеми розколу Православ'я в Україні чи це – далека перспектива?

Справа в тому, що Собор не виносив на повістку денну саме поняття автокефалії, бо якщо говорити саме про Українську Церкву, то тут треба вести мову про принцип автокефальності. Тобто йдеться про принцип, за яким Церкву, яка стає автокефальною, приймають до сім'ї Помісних Православних Церков. А такого принципу ще не було вироблено. Автокефальні Церкви утворювалися десятиліттями, це був процес боротьби, їх спочатку не визнавали. А коли виносити це питання на Всеpravославний Собор, то під час дискусій можна зайти у глухий кут і дискутувати нескінченно, оскільки немає самого чіткого канонічного принципу отримання і надання автокефалії. На Собор були винесені предметні питання, які вже були оговорені. Всі питання були узгоджені, тому вони були з легкістю ухвалені. Українське питання було винесене поза межами

Собору. І ми розраховуємо на те, що уся сила і енергія Вселенського Константинопольського патріарха буде спрямована саме на вирішення українського питання. Тому що це питання, яке стосується великої кількості православних віруючих, і не помічати його не можна. Дуже позитивним фактором є те, що до цієї справи у нас долучається і державна влада. В усі складні часи історії Церкви, починаючи з часів імператора Костянтина Великого, держава долучалася до вирішення церковних справ. І, станом на сьогодні, найвищий законодавчий орган України – Верховна Рада, звернулася до Вселенського патріарха як до предстоятеля материнської Церкви із клопотанням про надання Томосу про автокефалію Українській Православній Церкві. Гадаю, для Вселенського патріарха це буде суттєвим аргументом для швидшого вирішення українського питання. А загалом ці питання, які були підняті на Всеpravославному Соборі, знімають з порядку денного питання Москви – III Риму. Тобто Вселенський патріарх має право скликати Собор, головувати на ньому, і всі рішення ухвалюватимуться колегіально. Тим більше, що Московська Патріархія сама полегшила процес ухвалення рішень Всеpravославного Собору, оскільки представники РПЦ на нього не поїхали. Тобто не прибули на Собор ті, хто міг мати якусь іншу думку. І, таким чином, Московський Патріархат програв. На сьогоднішній день питання Української Церкви стоїть у площині вирішення його виключно Вселенським патріархом. Тим більше, що і представники інших помісних Православних Церков, зокрема Кіпрської та Елладської заявили, що українське питання є всеpravославним.

Як Ви ставитеся до такої перспективи, що при утворенні Єдиної Помісної Православної Церкви в Україні, певна частина православних нашої країни захочуть залишитися в юрисдикції Московського Патріархату. Чи можливе таке існування РПЦ в Україні?

Чинне законодавство України дозволяє утворення різних юрисдикцій. І вони мають право на існування, навіть якщо вони мають своїм центром державу-агресора. Звісно, вони можуть існувати в рамках українського законодавства лише за умови, коли їх внутрішня політика не буде антиукраїнською.

Нещодавно Волинську єпархію відвідав **предстоятель Української Православної Церкви Київського Патріархату патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет. Як Ви охарактеризуєте результати цього річного візиту?**

Ми кожного року запрошуємо Його Святість на престольне свято нашого кафедрального собору. Кожен візит Святішого для наших віруючих – це підбадьорення, підтримка і благословення. Ми черпаємо під час візиту Патріарха максимум духовної радості і натхнення.

І звісно, кожна людина рада побачити Предстоятеля на власні очі.

Владико, розкажіть, будь-ласка про сучасний стан Української Православної Церкви Київського Патріархату на Волині?

Загалом у Волинській єпархії налічується близько 400 парафій, служить 350 священників. Діють у нас 6 монастирів, 4 – чоловічих і 2 – жіночих. Функціонують Волинська православна богословська академія, паломницька і капеланська служби. Тобто у нашій єпархії провадиться повноцінне церковне життя, є також телестудія і радіостудія.

Розкажіть, будь-ласка, про чернече життя у Волинській єпархії УПЦ КП?

У нас діють Свято-Миколаївський Жидичинський монастир, монастир Святих Архангелів, Свято-Духівський скит, Соکیلський монастир Успіння Пресвятої Богородиці, а також монастирі Різдва Христового і Святого Василя Великого. Це в основному молоді монастирі, але за допомогою нашої Паломницької служби, гарних контактів з іншими Помісними Православними Церквами, наші ченці мають можливість переймати досвід чернечого подвижницького життя. Зокрема, наші ченці були на Святій горі Афон, у монастирях Греції. У нас налагоджені добрі стосунки із обителями Грузії і Румунії. Тобто наше чернецтво є перспективним, усі вони мають і богословську освіту. Таким чином, монахи нашої Церкви є не тільки ревними подвижниками, але і духовними просвітителами. Наше чернецтво – це взірць духовного життя для мирян.

Як би Ви охарактеризували міжконфесійну ситуацію на Волині?

Я б її назвав мирною. Мирною в тому плані, що з нашого боку ми ні з ким не конфліктуємо. А ці протистояння, які мають місце, ми намагаємося вирішувати саме у інтересах людей. Я маю на увазі переходи громад з Московського Патріархату до Київського. Не наша єпархія ініціює ці переходи, це відбувається виключно з бажання людей, громад. А проти людей не підеш. Тому нас не можна звинувачувати у тому, що ми захоплюємо храми. Парафіяни самі збирають підписи, проводять референдуми щодо переходу з УПЦ МП до УПЦ КП. Якщо є сутички – це сутички між людьми, де менша частина, яка воліє залишитися у підпорядкуванні Московського Патріархату, просто не хоче бути у програші, і тоді провокуються якісь штовханини і інші проблеми. Але це – мінімізоване. Загалом, із УПЦ МП ми нормально співпрацюємо в усіх тих питаннях, які для нас є спільними. Хоча кожен залишається при своїй позиції, ми – тримаємося української, вони – російської.

Розкажіть, будь-ласка, про такий напрямок як капеланське служіння священників Волинської єпархії УПЦ КП у зоні АТО?

Ще починаючи з 2014 року багато наших священників брали участь у Революції Гідності. Коли розпочалася війна на сході України, ці ж самі ревні священники пішли у зону АТО. Але там не можна довго залишатися, не залишаючи парафію. Тому декілька наших священників пішли туди на постійній основі, зокрема протоієрей Микола Гінайло, священник Олександр Вронський, ієромонах Макарій (Дядюсь). Отець Макарій і нині перебуває на сході, а священник Олександр Вронський

на разі повернувся і займається будівництвом храму на честь Святого преподобного Іова Почаївського у Луцьку. Загалом, у зоні АТО упродовж місяця перебувають до 10 священників нашої єпархії, а два місяці вони продовжують служити на своїх парафіях. Такий порядок визначив Священний Синод нашої Церкви. При чому діяльність нашої Церкви у зоні АТО – це не лише духовна опіка над військовими, це також і волонтерська діяльність, у тому числі і допомога місцевому населенню. Я також сам був у зоні АТО.

Владико, на разі перед Православною Церквою і Християнством загалом існують певні виклики, які ставить сучасний світ. Дехто навіть ставить під сумнів біблійні принципи, біблійну модель сім'ї, як єдино прийнятну. На Вашу думку, чи має Україна шанс протистояти цим викликам, зберегти своє обличчя як християнської країни?

Першою чергою, Всеправославний Собор який нещодавно відбувся, чітко визначив поняття сім'ї. Це – союз чоловіка і жінки на основі любові між ними, і аж ніяк не партнерські чи договірні відносини. І немає інших цінностей у цьому плані, які б ми мали сповідувати. А подружня любов має народжувати і плоди, тобто дітей, і то добрих дітей. І коли у нас буде міцна сім'я, то буде міцною і держава. А буде міцною держава, то ніякі інші негативні цінності у нас не укоріняться. Загалом, до чого тут лише Захід? І з Заходу, і зі Сходу можна взяти щось хороше і щось погане. А гріхи, які є у сучасному світі – це ті гріхи, які були і дві, і три тисячі років тому. Але одні їх приймали і гинули, а інші вели праведне життя, і Бог їх благословляв. Згадаймо праведних Ноя, Авраама та Лота. Я думаю, що і нині Господь просто, як і колись, буде знищувати те, що не є Ним благословенне.

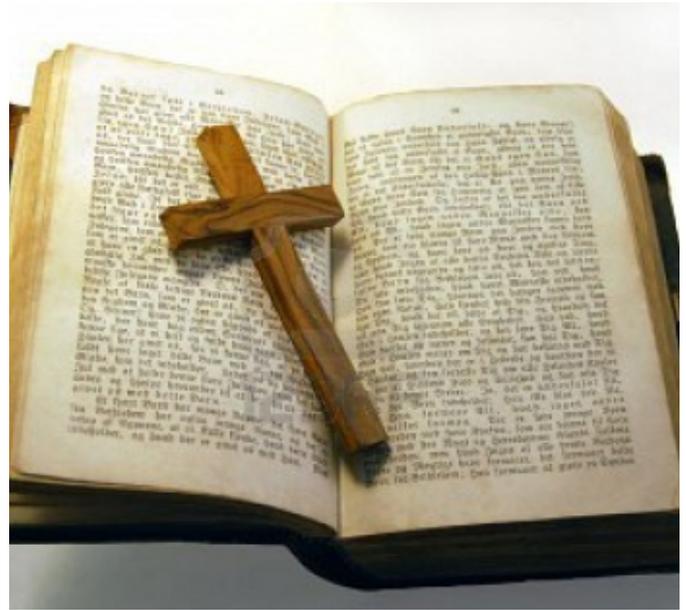
Яким Ви бачите майбутнє України і Української Церкви?

Українську Православну Церкву я бачу Єдиною і Помісною. Це є як ніколи актуальним сьогодні і правильним. Кожна людина повинна любити свою батьківщину, так, звісно, ми різні, але ж у нас є спільні цінності. І Єдина Помісна Українська Православна Церква допоможе краще використовувати ці цінності, а нам допоможе бути єдиними. І тоді нам не буде страшний ніякий ворог.

Щоб Ви побажали українським журналістам?

Я б побажав журналістам поменше «ганятися за «жовтизною». Не можна показувати лише один негатив і одні трагедії. Хотілося б бачити і позитивні приклади. До прикладу, скільки було негативних статей, коли ми розпочали робити ландшафтний дизайн біля нашого Свято-Троїцького кафедрального собору, ремонт самого храму. Коли ми зняли шар неродючого ґрунту, то не розібравшись, дехто писав про те, що ми там ледь не дев'ятиповерхівку будемо будувати. А коли ми посадили троянди, щось ніхто нічого не писав. Розумієте, для тиражу видання і позитив треба теж писати. І всім треба пам'ятати про те, що кожному доведеться дати відповідь перед Богом. І журналістам особливо, оскільки Господь дав їм талант писати. Тому не можна змальовувати життя на основі лише негативних моментів. Хотілося б бачити більше позитиву. Журналіст має вміти

допомогти піднятися тому, хто оступився і утвердити того хто йде правильним шляхом.

І, наостанок, щоб Ви побажали нашому виданню?

Бажаю, щоб всі читали ваше видання, а Бог вам давав сили і натхнення. Отож виданню – читабельності, а вам, журналістам, – творчого натхнення.

Костянтин ОЛЕКСЮК
Церква.info

На Дніпровщині вшанували кошового отамана Івана Сірка

Керуючий Дніпропетровською єпархією Преосвященнійший Владика Симеон відвідав щорічний захід Вшанування кошового отамана Івана Дмитровича Сірка у Нікопольському районі, біля села Капулівка у супроводі благочинного Новомосковського району прот. Миколая Капраліка.

Серед почесних гостей на заході був народний депутат України Юрій Миколайович Береза.

Перед початком заходу єпископ Симеон разом з місцевим духовенством звершив заупокійну літію за великим козаком на Співочому полі біля Меморіалу, де спочиває славетний отаман Війська Запорізького Низового.

Після молитви архіпастир благословив козаків, які щойно прийняли присягу на вірність Батьківщині.

МИ ПРАГНЕМО ВИБУДУВАТИ УНІВЕРСАЛЬНУ МОДЕЛЬ ДЕРЖАВНО-КОНФЕСІЙНИХ СТОСУНКІВ, — АНДРІЙ ЮРАШ

Останній рік породив ще більше законодавчих ініціатив, які зачіпають релігійне середовище України. Зміни у податковому законодавстві, перереєстрація громад, право на вільну зміну переконань, правки до Конституції та інші реформи. Нерідко вони викликали бурю дискусій та невдоволення. Саме тому РІСУ поспілкувалась з головою Департаменту у справах релігій та національностей Міністерства культури України Андрієм ЮРАШЕМ, аби краще зрозуміти деякі з реформ.

— **Хочеться почати з ключових змін до податкового законодавства, а особливо підняти питання заборони перерозподілу доходів неприбуткових організацій. Неодноразово звучала критика, що через такі реформи Церкви позбудуться можливості соціального служіння та перерозподілу благодійних коштів - фактично не зможуть здійснювати милосердя (див. блог Максима Васіна). Чи можна змінити цей механізм?**

— Проблема виникла з вини законодавців. Під час прийняття змін вони не врахували специфіки ситуації. На превеликий жаль, державні органи, що відповідають за реалізацію політики у сфері релігії, з об'єктивних причин не мають можливостей для системного відстеження ситуації навколо реформ. Тому не було жодної реакції вчасно, як і з боку Церков, які спершу не приділили цьому уваги, а побачили зміни постфактум. На нашу думку, є лише один логічний шлях врегулювання цього питання зараз – це обговорення ініціативи на комітетах Верховної Ради та оперативне внесення змін до відповідного законодавства до 1 січня 2017. Уже напрацьовані подібні проекти, зокрема з боку Інституту релігійної свободи.

Суть проблеми полягає в тому, що правила діяльності неприбуткових організацій застосовуються і до релігійних на загальних засадах. Якщо ж це реалізувати на практиці і в рамках запропонованої схеми, то велика кількість організацій зустріне з проблемами. Коли ж у терміновому порядку вносити необхідні доповнення до статутів релігійних організацій, то багато реєстраційних органів можуть бути паралізовані через внесення термінових змін до десятків тисяч статутів, що призведе до колапсу. Хоча експерти кажуть, що рано чи пізно релігійним організаціям все ж варто пройти глобальну перереєстрацію, щоб побачити загальну релігійну мапу. Чимало з них зареєстровані на початку 90-х років та діють лише формально. Ця площина ще має обговорюватись, однак на практиці це неможливо здійснити у спосіб перереєстрації організацій, а варто зробити це у новій формі.

— **Чи не могли б ці перевірки відбуватись не**

у формі примусу, а з залученням експертів на місцях, які можуть провести власні експертизи?

— Абсолютно згоден, могли б. Тут, напевно, потрібна робота держструктур усіх рівнів, зокрема регіональних. У багатьох областях, зокрема тих, де було збережено відповідні підрозділи та працюють кваліфіковані фахівці, відома реальна ситуація. Але відсутній механізм, щоб їхні знання імплемтувались у річні звітні документи. Цього року ми пробували зробити щось подібне, але вірогідного результату не було досягнуто з багатьох причин. У рамках майбутнього звіту ми проведемо консультації з обласними керівниками і випрацюємо схеми співпраці.

— **Які причини завадили це зробити?**

— Насправді у багатьох регіонах суттєво скорочені або взагалі ліквідовані підрозділи, що відповідають за реалізацію державної політики у сфері релігії. Я назву два приклади – Тернопільська і Рівненська область. І там, і там ми маємо найвищий ступінь конфліктогенності між релігійними громадами. У випадку Тернопільської області відділ збережено та навіть розширено, створено окреме управління з питань внутрішньої політики, релігій та національностей. Там є системна робота та людські ресурси, тому конфліктні ситуації трактуються адекватно, відповідно до закону. Якщо в окремих випадках питання переходить у судову площину, то завдяки системній роботі судові рішення були

прийняті на користь рішень державних структур. Водночас на Рівненщині, де лише одна людина відповідає і за питання релігії, і національностей, немає підрозділу та можливостей для моніторингу. Ми бачимо, наскільки нестабільною є ситуація, немає цілісної роботи та відповідного реагування. І це не поодинокий випадок, коли весь комплекс питань вирішує одна людина.

Лише в 5-7 областях ми можемо говорити про збереження інституційного кадрового забезпечення у сфері релігії та національностей. Приблизно у половині областей діють проміжні форми управлінь у вигляді відділів або секторів, які є частиною більших утворень. А у більш як третині регіонів це питання залишене в компетенції однієї-двох осіб, які позбавлені можливостей комплексного впливу на ситуацію та адекватного вирішення проблем.

За минулий рік ми можемо констатувати позитивні зміни – у Тернополі та Дніпропетровській області – де було посилено відповідний підрозділ, як у першому випадку, або створено з нуля, як це сталося у Дніпрі. З іншого боку, є загрозливі ситуації в Одеській та Харківській області, де існує небезпека ліквідації релігійного підрозділу у рамках оптимізації обласної адміністрації.

– Якими шляхами можна на це вплинути?

– Ми готуємо відповідні листи та звернення до і через Адміністрацію Президента та Кабінет Міністрів. На даний момент є установка, що Кабмін спільно з іншими держструктурами мав би готувати пропозиції щодо типової структури обласних адміністрацій, де побажання зберегти чи відновити окремі підрозділи з питань релігій та національностей мало би бути відображено. Поки що у кожному випадку нам доводиться виходити на рівень обласних керівників і переконувати, що є логічна потреба зберегти управління.

– Давайте повернемося до податкової реформи. Навіщо в принципі була закладена процедура перереєстрації статутів і до чого це призведе?

– Процедуру перереєстрації ніхто не починав. Якби ми її почали, це було б нереалістично втілити до 1 січня. Є категоричне неприйняття процедури з боку Всеукраїнської Ради Церков та релігійних організацій (далі – ВРЦіРО), тому жодної процедури не було розпочато. Питання буде вирішене внесенням доповнень на законодавчому рівні.

– Я пригадую про ситуацію з конфліктами з духовенством УПЦ (Московського Патріархату), коли вони вносили певні правки до своїх статутів. Якщо не помиляюсь, це не узгоджувалося з законодавством у питанні підпорядкування обласних організацій центральним.

– Це зовсім інша площина. Так, з боку УПЦ є робочі питання щодо статутів кількох епархіальних управлінь. З внутрішніх причин була потреба

дещо змінити через адміністративні реформи. Але при роботі з поданими для реєстрації змін статутами епархіальних управлінь ми побачили, що у 8-10 моментах вони не відповідають українському законодавству. З абсолютною відповідальністю заявляю, що ми мінімум 10 разів були у контактах з офіційними представниками УПЦ, які мали привести ці суперечності у відповідність до українського законодавства. Ми контактували і з регіональними представниками, юристами, робили максимум зусиль. На превеликий жаль, УПЦ категорично не хоче дослухатись і хоче зберегти ті формули у своїх статутах, які не узгоджуються зі змістом закону.

– Які саме?

– По-перше, згідно з законом, держава може реєструвати лише епархіальне управління як адміністративний центр, якому добровільно підпорядковуються регіональні громади. Вони добровільно (наголошую!) еднаються навколо центру. Натомість дух статутів від УПЦ вкладається у рамки моделі, яка передбачає реєстрацію не епархіального управління, а епархії як певного адміністративно-територіального утворення, в якому цементується членство громад. В цьому й полягає основна принципова суперечність, тому що українське законодавство надає кожній релігійній організації – від громади до епархіального управління чи загальнонаціонального центру – однаковий статус юридичної особи. Себто, кожна самостійна громада може вільно декларувати належність до певного центра або змінювати його. Логічно, що адміністративний центр таких добровільних утворень має право на існування. Але реєструвати утворення, у нашому випадку – те, що називається епархією (чи мова може йти про будь-які інші інституційні утворення рівня, який є вищим за парафіяльно-спільнотний, – прим. А. Юраша), яке де-факто відображає не українську, а російську модель церковно-державних взаємин, ми не маємо права. Це російське законодавство надає такий повноцільний юридичний статус не окремим одиницям (себто, будь-якій релігійній організації), а Церкві як загальній спільноті-інституції. У такому випадку саме Церква як інституція є юридичною особою, і без її згоди не можна вирішити жодного питання, зокрема й щодо юрисдикційної визначеності будь-якої громади.

У статутах УПЦ, поданих на перереєстрацію, є й багато інших положень, які не узгоджуються з чинним українським законодавством. Наприклад, щодо можливості займатися комерційною діяльністю, чого ми не можемо дозволити через неприбутковий статус релігійних спільнот. Так, будь-яка релігійна організація може створити окремі комерційні структури, які матимуть власні статuti та будуть сплачувати необхідні податки від прибутку. Але безпосередньо жодна релігійна організація займатися комерцією чи підприємницькою діяльністю

у жодному випадку не може і не має права. Інша категорична вимога щодо статутів, запропонованих УПЦ, полягає у тому, що будь-яке рішення громад має бути санкціоноване єпархіальним архиєреєм. У такий спосіб створюється прецедент, коли абсолютно рівноправні з юридичної точки зору релігійні організації – громада та єпархіальне управління – будуть перебувати у нерівноправних стосунках, себто буде легітимізована підпорядкованість одних релігійних організацій іншим. Але це б знову порушило законодавство.

Церква до цього моменту свідомо уникала плідного діалогу і намагалася це питання перенести у площину ідеологічну, прагнучи змусити зареєструвати ці статuti через тиск, посилаючись на певні прецеденти з минулого. Але, вибачте, принципи з часів Януковича ми не можемо і не будемо застосовувати.

Універсальні, такі ж самі умови ми застосовуємо до всіх, хто подає свої документи на затвердження до Департаменту у справах релігій та національностей Мінкульту. Наша мета – не уникнути чи ускладнити реєстрацію, а зробити статут відповідним до вимог законодавства. Показовим був випадок з реєстрацією статуту одного з монастирів УПЦ, чії документи були подані до Департаменту одним з єпархіальних підрозділів цієї Церкви. Представники управління, які хотіли максимально швидко легітимізувати статут, були готові до співпраці та врахували у максимально стислі строки всі наші рекомендації. Отже, за відповідного бажання та зусиль, ми протягом півтора тижнів узгодили всі моменти і статут був зареєстрований. Я хочу запевнити, що це буде зроблено і у випадку інших статутів за умов дослухання до рекомендацій.

– Але чим загрожує ситуація нерєстрації статуту? Якщо, припустимо, переговори заходять у глухий кут.

— Нічим не загрожує! Українське законодавство є максимально ліберальним і передбачає, що будь-яка релігійна організація може діяти без державної реєстрації. Так, тоді вона не набуває прав юридичної особи, а буде діяти як неформальне зібрання громадян. Якщо організація не набуде цих прав, то, наприклад, не зможе заснувати власні підприємства. Ми чудово розуміємо, що сучасне життя зумовлює релігійні організації рівня єпархіальних структур вдаватись до нестандартних кроків. Наприклад, засновувати благодійні фонди, створювати нові можливості і підприємства, якщо це відповідає нормам закону. Однак легітимізувати відверте порушення українського законодавства, наприклад, санкціонувати можливості релігійної організації займатися будівельною справою (що, наприклад, намагалися втілити у рамках окремих статутних документів), ми аж ніяк не можемо.

– Давайте поговоримо про ЗУ «Про свободу совісті», а саме статтю восьму про вільний перехід громад між юрисдикціями та про правки, які пропонує нардеп Віктор

Сленський. Як це може вплинути на конфлікти у міжправославному середовищі?

— На наш погляд, держава не має права не реагувати на виклики сьогодення. Такими викликами є конфлікти, які породжені реальною ситуацією та стосунками між окремими деномінаціями. Функція держави – це мінімізувати конфлікт на всіх рівнях, загасити його або попередити.

Ми вважаємо, що законопроект професора Єленського є спробою активної підтримки свободи совісті та мінімізації конфліктного потенціалу, який останнім часом з новою силою почав виникати у релігійному просторі нашої держави. Є об'єктивні процеси, що зумовлюють факти активних змін у релігійній сфері та виникнення точок нової конфліктності. Маємо на увазі, що існує невідповідність між інституційною мережею релігійних організацій, які є домінуючими для сучасної України, та реальними перевагами суспільства. Наявна ситуація мобілізує ті громади, де серед віруючих переважають подібні настрої, до рішучих кроків, щоб привести свої об'єктивні пріоритети у відповідність до реалій юрисдикційної належності. Якщо у громаді домінує така позиція, то ця більшість рано чи пізно зніщить перехід чи зміну підпорядкування, оскільки уявлення більшості членів громади не відповідають схемі підпорядкованості конкретної громади. В основному це зауваження стосується сільських громад, де є лише одна діюча громада і, відповідно, одне церковне приміщення. Якщо немає стовідсоткової згоди на зміну юрисдикційної підлеглості з боку віруючих, то часто виникають організаційні, а часто – й майнові конфлікти, які, власне, й покликаний регулювати та мінімізувати законопроект 4128 Віктора Єленського.

Стаття 8 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» абсолютно відповідає європейським стандартам і гарантує право на вільну зміну переконань. Тобто, запропоновані зміни нічого не додають до філософії закону, але, водночас, вони поглиблюють базові цінності і надають практичний механізм реалізації задекларованих принципів. Для супротивників законопроекту типовим є небажання нормалізувати ситуацію, вивести її у суто правове поле та запропонувати схеми вирішення конфліктних точок у масштабах цілої держави, без будь-яких суб'єктивних впливів. Де-факто ті, хто активно опозиціонує законопроекту, хочуть зберегти і навіть розширити конфліктне поле, яке російська пропагандистська машина прагне використовувати проти нашої держави. Крім того, я у жодному випадку не хочу зводити дію цього закону лише до стосунків між УПЦ та УПЦ КП. Йде мова про універсальну модель, яка діятиме для всієї України та всіх релігійних організацій. Законопроект має, як вже зазначалося вище, відношення до базових принципів українського закону. Такі зміни юрисдикцій відбувались завжди, кожного року. Правда, раніше їх було менше. Вони були

малопомітними і вирішувались на рівні особистих можливостей та впливів у конкретному регіоні. Ми ж хочемо усунути суб'єктивістський вплив, щоб побудувати універсальну модель. Тому ті, хто виступають проти, де-факто хочуть збереження тенденцій конфліктованості у релігійному середовищі. — **Як побачити саму громаду у випадку визначення практичного механізму переходу? Тобто як визначити парафіян за умов відсутності фіксованого членства? Чи ця людина має з'являтися у храмі хоча б раз на рік або щонеділі?**

— Подібних ситуацій практично не трапляється у тих селищах, де є дві чи більше громади. Там віруючі вільно переходять до іншого храму, з однієї громади – в іншу. Але будьмо чесними – у кожній сільській спільноті і адміністративній, і духовній її голова чудово знають, хто входить до складу конкретної громади, а при наявності двох та більше спільнот – до кожної з них. Маю на увазі, що ні один священик, ні один батюшка ніколи не протестував, що до його храму на Пасху та інші великі свята приходять сотні людей. Може, вони не бувають там щотижня, але саме у ньому у свій час були хрещені та вінчані, і з цим же священиком хоронили своїх рідних, і давали кожного разу гроші при кожній збірці для конкретних цілей парафії. В усіх тих випадках ні один сільський священнослужитель не протестував, що конкретні особи ототожнюють себе з конкретною громадою. Але чомусь їхня думка різко змінилася, коли усі ці люди вирішили зібратися разом і поміркувати, якою має бути доля, себто юрисдикційна підпорядкованість їхньої ж спільноти. І кожний, хто мислить раціонально та прагматично, однозначно скаже: членами громади є не тільки той десяток-другий людей, які зібрані навколо священика і які підтримають будь-який його вибір, бо часто є прямо від нього залежними та вдячними. Це часто і співаки хору, і ті, хто допомагає у здійсненні служінь, і багато інших людей, причетних до функціонування храму, які отримують за це матеріальну винагороду. Але і всі, хто регулярно відвідує храм, і вважає себе частиною духовної спільноти, яка благословляла конкретну людину на кожен етап у її житті.

— **Як визначається ця регулярність?** — Це може бути по-різному. Одна людина відвідує храм раз на рік, але фінансово настільки сприяє громаді, що навряд чи хто наважиться стверджувати, що вона не є членом громади. З іншого боку, є більшість тих людей, які хрещені у конкретній традиції і в конкретній громаді, з якою цих людей пов'язують усі етапи їхнього фізичного чи духовного зростання. Чи хоч хтось має моральне право поставити усіх цих людей поза межами громади у випадку, якщо їхня світоглядна позиція розійшлася з позицією формального духовного наставника? Хоча вони однозначно

і абсолютно логічно вважають себе членами громади, з якою їх пов'язують інколи десятки років. — **Але це питання є спекулятивним. Наприклад, є штучне збільшення громади за рахунок самовизначення тих, хто міг роками не бувати у спільноті. Чи є конкретний механізм визначення членства?** — Я розумію ваші сумніви. Але під час напрацювань останньої версії законопроекту було запропоновано, що зібрання визначає членство, а легітимність самих зборів підтверджує виконавчий орган кожної громади. Такий підхід дозволяє зняти усі суперечності, які можуть виникнути при застосуванні законопроекту. Ви говорите про можливість спекуляцій з одного боку, а я можу нагадати про цілком свідомий і спекулятивний потенціал з іншого боку. Найчисельніша за кількістю релігійних організацій православна юрисдикція ще кілька років тому дуже активно пропонувала тезу, що у неї 35 мільйонів віруючих. У площині практичного усвідомлення це означало, що вірними цієї Церкви є практично всі жителі всіх населених пунктів, де існують її громади. Натомість зараз, якщо долю кожної громади мають вирішувати десяток-два людей, які кожної служби є у храмі і які є повністю контрольовані настоятелем, то виходить, що у реальності послідовників цієї Церкви не набереться й мільйону. Отож, виникає питання: коли внутрішньоцерковні ідеологи та соціологи були щирими і правдивими – коли раніше виходили з установки, що членами громад є всі ті, кого було хрещено пару чи -енну кількість років тому, чи зараз, що членами громад є лише ті, хто щонеділі співають та ставлять свічки у храмах? Фактично це є пастка, яку сама спільнота свідомо підготувала для себе. Отже, якщо людина цьогоорічної Пасхи освятила у церкві кошик, а за два місяці після цього висловлює побажання, аби храм, до якого вона належить, змінив юрисдикцію, то чи може хтось відмовити? Чи може рада громади або священик відмовити у беззаперечному праві вільно висловлювати свою позицію і реалі зовувати право на вільну зміну переконань – чи особисто, чи з більшістю одновірців? Я думаю, що ні. Я наводжу цей приклад, щоб показати, що акцент треба робити не на спекуляціях. Слід говорити про конструктивне визначення, усвідомлення і ставлення до питання реального членства у спільноті. Тим більше, що ця ідентичність на рівні села може бути підтверджена і на формальному, і на неформальному рівні. Обов'язок держави полягає у тому, щоб забезпечити усім рівні можливості. Тим більше, якщо ми бачимо реальні співвідношення вірних. Поки Церква не усвідомить потребу адекватної відповіді на реалії суспільства, вона не зможе змінюватись та бути сутнісно разом з людьми.

Розмовляла Тетяна Калениченко
Світлина Максима Сидоренка

«З життя братньої Церкви»

Блаженніший Святослав:

«Не можна бути трішки на боці зла і трішки на боці добра»

Боже Слово сьогодні кличе зробити свій, але правильний вибір – бути разом із Христом. Бо остаточно ми можемо бути собою, не втратити власної гідності лише тоді, коли в особистому житті станемо на бік добра, бо немає іншої сили, яка може перемогти зло. Про це говорив Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав під час проповіді до вірних 24 липня в Патріаршому соборі Воскресіння Христового в Києві. Проповідник зауважив, що слухаючи сьогодні євангельське читання про побут і дії Ісуса Христа в Гадаринському краї, ми стаємо свідками відвічного протистояння, глибокої і остаточної боротьби між добром і злом – протистояння між Ісусом Христом, який є повний Духа Святого, та іншими людьми, які повні іншого духа і виходять начебто з нутра землі. Ісус Христос зустрічає диявола на його, можна сказати, власній території. У деталях опису цього протистояння євангеліст Матей дає нам наче глибоку відповідь на наші особисті питання і наш пошук... «...Можемо сказати, – розповів Блаженніший Святослав, – що боротьбою між добром і злом завжди є боротьба за свободу людини, за її гідність. Бо остаточно це чудо (вигнання з одержимих людей бісів. – Ред.), яке Ісус Христос чинить сьогодні перед нашими очима, – чудо звільнення, визволення. Це чудо повернення людині її гідності та свободи. Зло завжди поневолює. Каже нам Христос, хто чому піддається, той стає тому невольником: хто чинить гріх, стає невольником гріха». Як зауважує Предстоятель, Ісус Христос засвідчує нам, що Він прийшов, аби бути визволителем, дати свободу всім тим, які безкомпромісно стануть на Його бік, стануть на бік добра, свободи. «Бо справжня свобода – це ніщо інше, як свобода від зла, здатність бути вільним і чинити все те, що є добрим в очах Божих. У цьому євангельському читанні начебто кожному з нас Ісус Христос представляє два різних вибори, які ми повинні сьогодні самі зробити. Христос каже, що не можна двом панам служити. Не можна бути трішки на боці зла і трішки на боці добра. Кожен із нас має прийняти особисте рішення», – наголосив Глава Церкви. Проповідник відзначив, що сьогодні наша Церква урочисто святкує пам'ять блаженної рівноапостольної княгині Ольги. «По-особливому, – каже він, – відчуваємо її тут, на святих Київських горах. Вона, можливо, свого часу мала силу і сміливість іти проти течії тогочасної культури і звичаїв. Вона рішуче стала

на бік добра, на бік Христа, зробила свій життєвий вибір, прийнявши Святе Таїнство Хрещення. Спогадуючи сьогодні життєве рішення княгині Ольги, ми чуємо її заклик до нас сьогодні бути переможцями з Христом, бути на боці добра, бути собою, бути християнами в наш час. Вона відкриває нам потужне джерело нашої сили й перемоги», – вважає Блаженніший Святослав. Архиєрей нагадав, що коли ми святкуємо пам'ять наших рівноапостольних просвітителів княгині Ольги і князя Володимира, ми завжди відновлюємо хресні обіти. «Я закликаю всіх, зокрема в день пам'яті святого князя Володимира, прийти до наших храмів і за звичаєм відновити ті обіцянки, які ми через вуста наших хресних дали в день нашого Хрещення», – закликав духовний лідер греко-католиків. «Підставою, глибинним фундаментом боротьби, яку сьогодні веде український народ, є ніщо інше, як глибока боротьба між добром і злом. Щоб мати силу вистояти і перемогти, щоб не дати злу заволодіти нашою землею, ми мусимо черпати сили з нашого Хрещення. І тоді благодать буде нашою перемогою над злом у нашому особистому житті і в нашому сучасному історичному моменті», – переконаний Глава УГКЦ.

«З життя братньої Церкви»

Стан та виклики капеланського служіння УГКЦ обговорили з делегацією капеланів Канади

У середу, 13 липня 2016 року, відбулася робоча зустріч представників Департаменту Патріаршої курії УГКЦ у справах душпастирства силових структур України та Генерального штабу ЗСУ з делегацією капеланської служби Збройних сил Канади. Делегацію з Канади очолив головний військовий капелан Канади Гай Чепделейн. Разом із ним до України прибув Митрополит Юрій (Каліщак), Першоієрарх Української Православної Церкви в Канаді і член Міжконфесійної ради військового капеланства, та офіцери капеланської служби Збройних сил Канади.

Українську сторону представили військовий капелан УГКЦ отець Андрій Зелінський, референт Департаменту Патріаршої курії УГКЦ у справах душпастирства силових структур України Олександр Мельник, полковники Григорій Філь та Олександр Герус.

Під час цієї зустрічі офіцери капеланської служби Канади поділилися досвідом функціонування військового капеланства у Збройних силах Канади. Також присутні розмовляли про реалії капеланського служіння в Україні. Зокрема, отець Андрій Зелінський поділився власним досвідом служіння на території бойових дій на Сході України й розповів про сучасний стан і організацію капеланського служіння в УГКЦ та виклики, з якими зіштовхуються військові капелани УГКЦ на фронті.

Далі обговорили проблеми, пов'язані зі створенням інституту капеланства в Україні, випрацюванням його структури і основних завдань, про взаємодію Держави й Церкви в цьому питанні. Було зазначено, що на особливу увагу заслуговує розроблення системи навчання і практичної підготовки капелана до душпастирського служіння військовослужбовцям і їхнім родинам.

На завершення зустрічі представники Департаменту військового капеланства УГКЦ подякували членам канадської делегації за допомогу українським військовим під час війни, готовність до підтримки і майбутньої співпраці в справах капеланства.

Офіційний візит офіцерів капеланської служби Канади триватиме три дні.

Завтра, 14 липня 2016 року, відбудеться робоча зустріч із представниками Ради душпастирської опіки при Міністерстві оборони України та Генерального штабу ЗСУ України. А вже в п'ятницю, 15 липня, у м. Львів делегація з Канади зустрінеється з військовим єпископом Михайлом (Колтуном) та військовими капеланами Львівської архієпархії.

«Щоб досягти миру, обидві сторони мусять його прагнути», – Блаженніший Любомир (Гузар)

Є різниця між миром і перемир'ям. Перемир'я – це пакт неагресії. Але не це бажаний розв'язок. Щоб досягти миру, обидві сторони, які є заангажовані, мусять його прагнути. Не може бути так, щоб одна сторона хотіла миру, а інша робила послугу: «Ну, добре, не будемо на тебе нападати». Це лише перемир'я. Там, де тільки одна сторона бажає миру, його не буде. При цьому архиєрей зазначив, що з історичної точки зору складно сподіватися, що колись Росія подолає свій імперський комплекс. «Але, думаю, Росія раніше чи пізніше повинна усвідомити: або війна, або мир. І якщо війна, то вона буде однаково страшною для всіх», – сказав духовний лідер УГКЦ. Блаженніший Любомир пояснив, що розумним розв'язком є мир, «який забезпечить спокій у всій Європі, тим більше на її Сході», але констатував: зараз виглядає, що Росія до цього не дуже готова. «Я дивлюся на історію. Були Володимир Ленін, Йосип Сталін, радянська система. І ця система ще

жива. Подивіться далі в минуле. Росія ніколи не була спокійною. Шкода, бо війна буде для російського народу нещасливим розв'язком. Імперські амбіції нічого не дадуть цій країні, – сказав він і додав: – Дай Боже, провідники Російської держави зрозуміють, що тільки щирий, правдивий мир може бути корисним їхньому народу. Проте це лише моя мрія».

Вселенський православний собор: поразка Росії і шанс для України

Віра і релігія - поняття схожі, але зовсім різні. Віра - впливає на нашу душу, ставлення до світу і стосунки з Господом. Релігія - інструмент. Першочергово - інструмент віри. Пізніше і зазвичай - інструмент влади, управління масами і рушій розвитку людства. Релігія піднімала і рушила імперії, нищила чи рятувала мільйони життів. Збагачувала і розоряла людей, міста, країни. Релігія, на мій суб'єктивний погляд, стародавня форма політики. А церкви - праобраз політичних партій. І якщо ми слідуємо за з'їздами партій, щоб розуміти куди буде рухатись країна. То слідувати за релігійним життям варто хоча б для того, щоб розуміти - куди рухається світ. Нещодавно відбувся Всеправославний вселенський собор, який вніс свої корективи у геополітику і наше повсякденне життя. Зараз ми цього ще не відчуваємо і не усвідомлюємо. Але процес пішов і варто хоча б спробувати зрозуміти, як ці події вплинуть на нас з вами "завтра". Вселенські собори - скільки і чому? Не знаю як ви, а особисто мені, перед тим, як робити висновки завжди хочеться розібратись у суті питання, зазирнути в його історію. Про Вселенський православний собор, який нещодавно пройшов на острові Крит говорять мало. Хоча його роль на майбутнє України аж ніяк не менша ніж ситуація на фронті чи стан відчизняної економіки.

Майже вся історія боротьби за Українську Державу - це боротьба за церкву, віру та релігію. Хоча, це притаманно не лише Україні, а й усій світовій історії. Отож, щоб зрозуміти, що відбулось, потрібно розібратись з передумовами. Та й для початку зрозуміти, що таке Вселенський собор? Який, до речі, відбувся вперше за останні 1229 років. Тут варто уточнити, що мова йде про церковні Собори визнані православним світом. А таких було всього сім.

Перший Нікейський собор - відбувся у 325 році, на ньому було визначено дату Пасхи та прийнято Символ Віри. Нікейський Собор: фреска у Сістинській капеллі Риму

Перший Константинопольський собор - відбувся у 381 році, де було визначено сім канонів церкви. Зокрема про автокефальне керування помісними Церквами: заборону єпископам одних помісних церков втручатися в справи інших церков.

Ефеський собор - відбувся у 431 році. На ньому було визнано в Ісусі Христі єдність двох природ: божественної і людської. Було вирішено сповідувати Ісуса Христа, як істинного Бога та істинну Людину, а Пресвяту Діву Марію було визнано Богородицею.

Халкедонський собор - відбувся у 451 році. На ньому було визнано Константинопольський престол другим після Римського. Так було до «великого церковного розколу» 1054 року коли Константинополь утверджується

як перший престол православного світу. Другий Константинопольський собор - відбувся у 553 році. Головним предметом собору стали суперечки між монофізитами (які вважали, що в Ісусі хрсті лише божественна природа) і несторіанами (котрі наполягали, що Ісус об'єднав в собі божественну і людську природу).

Третій Константинопольський собор - відбувся у 680-681 роках. Головним предметом собору стали суперечки навколо вчення монофелітів. Котрі вважали, що Ісус Христос, маючи божественну і людську природу, мав, однак, лише божественну волю і дію.

Другий Нікейський собор - пройшов у 787 році. Основним завданням Собору стало припинення іконоборства: оскільки до того шанувальників ікон переслідували. Почитання ікон (поклоніння, запалення свічок і ладанів) визнано за ортодоксальне вчення. Однак, було підкреслено, що поклоніння відноситься до людини, зображеної на іконі, а не самого образу. Були також встановлені правила для створення ікон.

Після «великого церковного розколу» було ще чотирнадцять Вселенських соборів, які визнаються лише католицькою церквою. І не було жодного Вселенського собору, визнаного православними церквами. Так тривало більше тисячі років. Аж допоки у 1961 році не розпочалась підготовка до Вселенського собору, який нещодавно пройшов на Криті. Нині православний світ налічує 15 канонічних церков, з яких лише чотири не приїхали на Крит: Російська, Грузинська, Антиохійська (Сирійська) та Болгарська. Остання відмовилась від участі через небажання сплачувати 120 тисяч євро на організаційні витрати.

«Український слід» на Криті Мені дуже дивно, що українські ЗМІ критично мало приділили увагу Вселенському собору, який пройшов нещодавно на острові Крит. Вплив України на підготовку, проведення та результати православного собору був неocenенно великий. Демарш Російської православної церкви, який мало не розколов православний християнський світ, був перш за все пов'язаний з «українським питанням».

Ще до оголошення відмови, московський патріарх Кіріл висував умову, щоб на соборі не розглядалися питання пов'язані з автокефаліями. Церквами, котрі досі не мають, так би мовити, «канонічного» статусу. Таких у світі, за тисячу років від часу останнього Вселенського собору, вже є два десятки. Їх визнання різко змінить розклад сил і впливу у православному світі. До цього питання ми повернемося пізніше. Поки ж давайте розберемося, що ж було передумовою нинішнього конфлікту. Для цього потрібно перенестись на 330 років у минуле.

У 1686 році між Московським царством та Річчю Посполитою був підписаний «Вічний мир». За цим документом дві імперії розділювали між собою територію Гетьманщини (України). Тоді ж Руська православна церква (яка до 1920 року називалась Православна Російська церква – авт.) забирає під свою юрисдикцію Київську митрополію. Яка від часу хрещення русі була у підпорядкуванні Константинопольського Вселенського патріарха.

Тим самим Московський патріарх порушив 8-ме правило третього (Ефеського) Вселенського Собору: «Хай ніхто з боголюбних єпископів не поширює владу на іншу єпархію, що давніше та спочатку не була під рукою його, чи його попередника. Але як хто поширив та силою яку єпархію приєднав собі, то нехай віддасть її, щоб не переступалися правила отців, щоб не закрадалась, під видом священнодійства, пиха влади світської».

Тут варто нагадати, що це не перше силове захоплення в історії Російської православної церкви. Згадати хоча б отримання Москвою статусу патріархії у 1589 році. Тоді Московська митрополія входила до складу Київської митрополії Константинопольського патріархату. Але 15 грудня 1448 року, без благословення Константинопольського Патріарха Московська митрополія відокремлюється. І залишається не визнаною (не канонічною) протягом 141 року. Аж поки тодішній правитель Московського царства Борис Годунов після захоплення Константинополя османами запропонував Константинопольському Патріархові Ієремії II переїхати до Москви. Патріарх приїхав для переговорів на яких Годунов почав вимагати від нього надання неканонічному Московському митрополиту титулу Патріарха. Єремія спочатку відмовився, але після піврічного перебування в ув'язненні у Москві змушений був погодитись. Цікавий той факт, що в переговорах між Годуновим та Ієремією II ієрархи Московської Митрополії участі не брали взагалі.

Борис Годунов і Вселенський патріарх Ієремія II

Згодом, після приєднання Київської митрополії до Московського патріархату Російська православна церква стає найбільшою та найвпливовішою у православному світі. Навіть попри те, що православний світ та Вселенський патріарх так і не визнав канонічним підпорядкування території України і Білорусі Московському патріарху. Оскільки це є прямим порушенням 34-того апостольського правила: «Єпископи кожного народу повинні знати першого поміж себе і шанувати його, як главу».

Для розуміння читачу поясню: Апостольські правила, це найдревніший збірник канонічних правил. Їх дотримуються православні, католицькі та деякі протестантські церкви. Вважається, що це кодекс правил переданих апостолами своїм послідовникам.

Зважаючи на всі ці факти у Москві побоювались, що розгляд питань «автокефалії» церков призведе до розширення числа «канонічних» церков. Втрати Московським патріархатом частини своїх територій та єпархій, а отже – значно послабить вплив у православному світі. Ця загроза підштовхнула Москву спочатку до ультиматуму відмовитись від розгляду цих питань. А згодом – до спроби взагалі зірвати проведення Вселенського собору. Однак задумане не увінчалось успіхом. Хоча й призвело, якщо не до розколу, то до тріщини у світовому православ'ї.

Окупація Росією Криму та війна на Донбасі різко змінили ситуацію. Почався масовий відтік прихожан від УПЦ-МП в Київський патріархат. Це почало відбуватись не лише на західній Україні, а й в центральних, південних і навіть східних областях. Для прикладу, сьогодні в Херсоні спостерігається приплив віруючих у храми УПЦ-КП і навіть до храмів Греко-католицького монастиря. Зупинений процес на рівні церковної верхівки «прорвався» на нижньому церковному рівні. До Київського патріархату почали переходити цілі приходи з храмами. Що спровокувало ще більший спротив Москви.

На фото: Вселенський патріарх
Константинопольський Варфоломій та
глава РПЦ патріарх Московський Кіріл

«Канонічний» гамбіт

Втрата позицій в Україні та неспроможність
навязати свої умови в підготовці порядку
денного нового Вселенського собору змусили

РПЦ піти на його зрив. Церкви, які довгий час
вважались під впливом Москви переконували
не їхати на Крит. А в інформаційному просторі
з'явилась теза про те, що готується не собор,
а церковні збори. Схоже у Москві вірили в
те, що зможуть переконати бодай половину
православних церков відмовитись від участі в
Соборі. І тим самим показати іншим церквам, а
особливо Вселенському патріарху Варфоломію:
«хто в хаті господар». Однак патріарху Кирилу
це не вдалося. В цій битві впливу очевидну
перемогу здобув патріарх Варфоломій. Лише
чотири (разом з Російською – авт.) православних
церков не прибули на Крит. Навіть сербський
патріарх Павло, якого вважають підконтрольним
Кириллу, зрештою прийняв участь у
Вселенському соборі, попри позицію РПЦ.
Сам факт того, що Вселенський собор відбувся
різко змінив ситуацію у православному світі. Якщо
раніше титул Вселенського патріарха «перший
серед рівних» був лише словами, то сьогодні –
це очевидна реальність. Ще однією перемогою
Варфоломія є рішення глав православних
церков в питанні «автокефалії» церков.

Хоча у порядку денному не стояло питання про
визнання УПЦ-КП, саме «українське питання»
жваво обговорювалось і звучало з вуст церковних
ієрархів. Важливим моментом є рішення
Вселенського собору, що питання «автокефалії»
церков є виключною компетенцією Вселенського
патріарху. Іншими словами: патріарх Варфоломій
отримав право визнавати «канонічність» досі не
визнаних православних церков. Це відкриває
шлях для входження в офіційний православний
світ не лише для УПЦ-КП, а й ще майже двох
десятків досі невизнаних православних церков.

Ну й на останок, церковні лідери
православного світу ще раз підтвердили
попередні рішення про невизнання нинішньої
території України в юрисдикції Російської
Православної Церкви. Вселенський патріарх
Константинопольський Варфоломій та
глава РПЦ патріарх Московський Кіріл

А що ж Москва? Вочевидь затишшя і
відсутність реакції Російської Православної
Церкви говорить про те, що там ще не вирішили,
як діяти. З одного боку невизнання рішень
Вселенського собору призведе до віддалення
і маргіналізації РПЦ в православному світі.
Що для значної частини вірян в Україні стане
ще одним аргументом для відходу від УПЦ-
МП. Для тієї частини, яка ще досі тримається
за аргумент «канонічності/неканонічності»
Московського і Київського патріархатів.

З іншого боку – визнання рішень Вселенського
собору ставить Московського патріарха в ситуацію
невідворотності визнання вищості Вселенського
патріарха Варфоломія і канонічності (законності)
його рішень. Наприклад про визнання Української
Православної Церкви – Київського Патріархату.

В будь-якому випадку теорія «руського
православного міра» починає тріщати по швах.
Так само, як і всі імперія нашого північного сусіда.

<http://vse.rv.ua/>

Українське суспільство не мовчатиме

Я знаю поляків і Польщу добре. Бо народився на Західній Україні, коли вона входила до складу сусідньої держави. Ухвалення Сеймом Польщі резолюції про встановлення 11 липня національним днем пам'яті жертв геноциду, здійсненого українськими націоналістами (ОУН-УПА) щодо громадян Другої Речі Посполитої рідше засуджую. Польсько-український конфлікт 1943 року на Волині був розв'язаний польською стороною, що не хотіла визнавати за українцями права бути господарями на своїй землі, планувала відродити після війни свою колоніальну імперію і прагнула не допустити самовизначення української нації на західноукраїнських землях. Усенародний опір польським окупантам дозволив Волині уникнути трагічної долі Холмщини, Надсяння і Підляшшя, де українців знищили та вигнали зі своїх етнічних земель. Завдяки активним діям воїнів УПА вдалося захистити

від спалення польськими військовими загонами сотень волинських сіл, а волиняни уникнули долі українців, які стали жертвами операції "Вісла". А тому українське суспільство не мовчатиме і адекватно відреагує на провокативні дії польського політикуму, який зазіхає на українську гідність, принижуючи наших Героїв.

**КОЛОНКА
БОГДАНА
СЕРЕДЮКА
З ДЕТРОЙТА
(США)**

РЕКЛАМА

ШВИДКО

ЗРУЧНО

**ПРЯМО
В РУКИ**

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію MICT з другими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

- ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ
- В Україну: 30-40 днів
- В Москву: 30-40 днів
- В Ст. Петербург: 35-45 днів
- Решта регіонів на www.meest.us

ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:

В Україну: 3-5 робочих днів

В Москву: 5-7 робочих днів

- ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ
- ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ
- УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ
- ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ

1-800-288-9949 www.meest.us

Marketing and design by imaginstudio.com

Редагує колегія. Адрес редакції: Релігійний бюлетень журналу «Бористен»
«Наша Церква - Київський Патріархат», вул. Телевізійна, 3,
49010, м. Дніпропетровськ, Україна. Тел. 050-340-28-27.
E-mail: fidelsukhonis@gmail.com

Представництво редакції:

У США

Mr. V. Babanskyj, 74,
Oakridge Lane
Watchung, N.J.
07069, USA.

В Україні:

Володимир Барна
вул. Банкова, 2
01024, м. Київ
тел. 066-62432-31

borysten.com.ua - архів бюлетнів

CatArt Верстка та дизайн

Підписано до друку 17.02.2016
Папір офсетний. Друк цифровий
Видавець ФОП Озеров Г.В.
м.Харків, вул. Університетська, 3, кв.9
Свідоцтво про державну реєстрацію
№ 818604 від 02.03.2000